

V Bruseli 3. júla 2024
(OR. en)

11601/24

PHYTOSAN 166
VETER 87
AGRI 542

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	11022/24 INIT + COR 1
Predmet:	Závery Rady o spolufinancovaní fytosanitárnych a veterinárnych programov a núdzových opatrení zo strany Únie

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o spolufinancovaní fytosanitárnych a veterinárnych programov a núdzových opatrení zo strany Únie, ktoré Rada (poľnohospodárstvo a rybárstvo) schválila na svojom 4037. zasadnutí 24. júna 2024.

Závery Rady o spolufinancovaní fytosanitárnych a veterinárnych programov a núdzových opatrení zo strany Únie

1. Program pre jednotný trh je finančný nástroj Únie na podporu opatrení v členských štátoch, ktorými sa má okrem iného zabezpečiť vysoká úroveň zdravia zvierat a rastlín v Európskej únii. V posledných rokoch boli členské štáty konfrontované s výrazne zníženou mierou spolufinancovania z Únie, aká im bola prideľovaná na programy veterinárnej a fytosanitárnej kontroly a eradikačné programy v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi. Členské štáty vnímajú, že to vplýva na dosahovanie cieľov politiky Únie týkajúcich sa vysokej úrovne zdravia zvierat a rastlín.
2. V tejto súvislosti sa belgické predsedníctvo podujalo posúdiť dosah tohto zníženia spolufinancovania v kombinácii so všeobecným zvýšením nákladov v posledných rokoch a obrátilo sa na pracovnú skupinu pre zvieratá a veterinárne otázky (hlavní veterinárni lekári) a pracovnú skupinu pre rastliny a otázky rastlinolekárstva (vedúci pracovníci zodpovední za rastlinolekárske služby) s dvoma dotazníkmi.
3. Návrh záverov Rady uvedený v prílohe k tejto poznámke, ktorý vychádza z výstupov uvedených dotazníkov a následných rokovaní uvedených dvoch pracovných skupín, získal na úrovni pracovných skupín podporu všetkých delegácií¹.
4. Na základe uvedených skutočností sa Výbor stálych predstaviteľov (časť I) vyzýva, aby:
 - a) potvrdil dohodu o znení záverov, ktoré sa uvádza v prílohe k tejto poznámke;
 - b) odporučil Rade, aby schválila závery v znení uvedenom v prílohe k tejto poznámke.

¹ Zasadnutie radcov/atašé (AGRI – veterinárne, rastlinolekárske otázky) 10. júna 2024, po ktorom nasledovala neformálna konzultácia (WK 8338/2024).

Závery Rady

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

1. ZDÔRAZŇUJÚC, že udržiavanie vysokej úrovne zdravia zvierat a rastlín má pre Úniu zásadný význam, keďže ich zdravie zohráva kľúčovú úlohu v zdraví ľudí, potravinovej bezpečnosti a bezpečnosti potravín, biodiverzite a v hospodárskej prosperite Únie;
2. PODČIARKUJÚC, že podpora zdravia rastlín a zdravia zvierat je prospešná pre poľnohospodársky sektor, a ZDÔRAZŇUJÚC, že účinné riadenie oblasti zdravia zvierat a rastlín vrátane opatrení dohľadu alebo eradikačných opatrení je nevyhnutné na zaistenie bezpečného dovozu a vnútorného trhu a na zabezpečenie vývozu;
3. PODČIARKUJÚC, že zvýšená hrozba výskytu škodcov rastlín a chorôb zvierat v dôsledku pohybu cestujúcich, zmeny klímy a stále rastúceho celosvetového obchodu zvyšuje riziko negatívnych účinkov na zdravie rastlín a zdravie zvierat;
4. ZDÔRAZŇUJÚC, že prevencia a včasné odhalenie možných prienikov škodcov rastlín a ohnisk chorôb zvierat sú mimoriadne dôležité, pretože eradikačné opatrenia sú spojené s vyššími nákladmi, medzi ktoré patria finančné náklady a náklady súvisiace s vplyvmi na zdravie ľudí, životné prostredie, ekosystémy a spoločnosť, a verejnosťou sú vnímané negatívne;
5. PRIPOMÍNAJÚC, že ročná miera spolufinancovania z Únie pre fyto-sanitárne a veterinárne programy a núdzové opatrenia sa v období rokov 2023 až 2027 znížila o 60 % v dôsledku toho, že rozpočet, ktorý bol predtým pridelený na takéto programy, sa prerozdelený na riešenie nepredvídaných sanitárnych kríz;

6. ZDÔRAZŇUJÚC, že ak sú znížený rozsah (oprávnené škodce a choroby) a miera spolufinancovania z Únie sprevádzané zvýšenými nákladmi, ohrozuje to schopnosť fyto sanitárnych a veterinárnych služieb vykonávať účinný dohľad na plnenie cieľov prevencie a včasného odhalenia;
7. POUKAZUJÚC NA skutočnosť, že je potrebné znížiť administratívne zaťaženie vyplývajúce napríklad z riadenia grantov spolufinancovaných z Únie, ktorým sa v dôsledku zníženej miery spolufinancovania z Únie odoberá z grantu ešte neúmernejší podiel;
8. ZDÔRAZŇUJÚC, že je veľmi dôležité, aby príslušné orgány mali k dispozícii dostatočné finančné a ľudské zdroje na vykonávanie potrebných úloh, pričom treba zohľadniť širokú škálu a komplexnosť úloh v oblasti zdravia rastlín a zdravia zvierat v rámci prístupu „jedno zdravie“;

Zdravie rastlín

9. ZDÔRAZŇUJÚC význam nariadenia (EÚ) 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín, ktorého cieľom je predchádzať tomu, aby karanténne škodce a nové škodce rastlín prenikali do EÚ a šírili sa v nej;
10. OPÄTOVNE ZDÔRAZŇUJE, že mimoriadne dôležitá je prevencia a včasné odhalenie možných prienikov škodcov rastlín, najmä pokiaľ ide o prioritné škodce, ktoré sú pre krajiny EÚ najzávažnejšou hospodárskou, environmentálnou a sociálnou hrozbou.
11. ĎALEJ ZDÔRAZŇUJE, že pokiaľ ide o karanténne škodce rastlín, dohľad nad nimi a manažment ich prieniku je mimoriadne náročný a veľmi zložitý, pretože zahŕňajú približne 400 karanténnych škodcov a skupín škodcov Únie, ktoré sa viažu na širokú škálu rastlinných druhov a rastlinných produktov a vyskytujú sa vo veľmi rozmanitých prostrediach (lesy, ako aj poľnohospodárske a mestské oblasti).

12. ZDÔRAZŇUJE, že zavedenie nového režimu rastlinolekárskej starostlivosti viedlo u členských štátov k výraznému nárastu úloh a pracovného zaťaženia, najmä pokiaľ ide o opatrenia dohľadu a eradikačné opatrenia.
13. POUKAZUJE NA TO, že spolufinancovanie fyto-sanitárnych programov a núdzových opatrení z Únie je nevyhnutnou súčasťou nového režimu rastlinolekárskej starostlivosti a Program pre jednotný trh je nevyhnutným prvkom na dosiahnutie ich cieľov.
14. V tejto súvislosti UZNÁVA dôležitosť vykonávania kvalitatívnych a kvantitatívnych prieskumov škodcov rastlín, najmä pokiaľ ide o prioritné škodce, a JE HLBOKO ZNEPOKOJENÁ tým, že dôsledky zníženého rozsahu a miery spolufinancovania z Únie sú už pociťované, čo môže ohroziť cieľ včasného odhalenia, ako aj tým, že plnenie povinností vyplývajúcich zo súčasnej legislatívy zdravia rastlín a príslušných programov sa stáva čoraz ťažším.
15. ZDÔRAZŇUJE, že podpora zdravia rastlín je podporou poľnohospodárskeho sektora, keďže sa ňou odstraňuje alebo znižuje potreba ďalšieho boja proti novým škodcom či karanténym škodcom, v dôsledku čoho sa umožňuje poľnohospodárom lepšie vykonávať integrovanú ochranu proti škodcom.

Zdravie zvierat

16. PRIPOMÍNA, že mechanizmus spolufinancovania veterinárnych programov a núdzových opatrení je zavedený už mnoho rokov a osvedčil sa, keďže sa využil na eradikáciu početných chorôb vo viacerých členských štátoch a na zlepšenie stavu zdravia zvierat, pokiaľ ide o mnohé ďalšie choroby.
17. ZDÔRAZŇUJE, že udržiavanie vysokej úrovne zdravia zvierat je dôležitým cieľom EÚ, keďže zdravie zvierat zohráva významnú úlohu v zdraví ľudí prostredníctvom potláčania zoonotických ochorení a vyššej bezpečnosti potravín a potravinovej bezpečnosti, ako aj prostredníctvom zníženej potreby liečiť antimikrobikami, a tým aj zníženého rizika antimikrobiálnej rezistencie (AMR).

18. KONŠTATUJE, že zníženie rozsahu a miery spolufinancovania sa už v niektorých členských štátoch prejavilo pri dosahovaní vysokej úrovne zdravia zvierat, keďže poľnohospodári aj príslušné orgány zaznamenali dodatočné náklady a boli nútení prehodnotiť priority pri programoch v oblasti zdravia zvierat, a UZNÁVA, že schopnosť niektorých členských štátov predchádzať aj iným chorobám ako chorobám kategórií A a B a kontrolovať ich je takisto pod vysokým tlakom.
19. KONŠTATUJE, že v budúcnosti očakávajú všetky členské štáty ešte negatívnejší účinok na zdravie a dobré životné podmienky zvierat.
20. ZNOVA PRÍZVUKUJE svoje obavy v súvislosti so súčasným pracovným a administratívnym zaťažením členských štátov.
21. DÔRAZNE POUKAZUJE na to, že v dôsledku rizika neschopnosti zabezpečiť riadne financovanie na úrovni EÚ a členských štátov sa plnenie povinností vyplývajúcich zo súčasnej legislatívy zdravia rastlín a príslušných programov stáva čoraz ťažším, a ZDÔRAZŇUJE, že takáto situácia by mohla spôsobiť zníženie vyrovnanosti zdravia zvierat v EÚ.

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE PRETO

22. VYZÝVA Európsku komisiu, aby pri rešpektovaní stropov vo viacročnom finančnom rámci Únie[...] zvažila takú úroveň a spôsob financovania fytoosanitárnych a veterinárnych programov a núdzových opatrení, ktoré:
 - a) zodpovedajú zdrojom potrebným na dosiahnutie cieľov režimu rastlinolekárskej starostlivosti a režimu starostlivosti o zdravie zvierat;
 - b) poskytujú zároveň dostatočnú flexibilitu na zohľadnenie krízových situácií v dôsledku náhleho prieniku škodcov rastlín a nečakaných ohnisk chorôb zvierat;
 - c) zohľadňujú nahlasované výrazné zvýšenie nákladov na zamestnancov a laboratórne analýzy.

23. VYZÝVA Európsku komisiu, aby preskúmala spôsoby, ako zlepšiť riadenie fytozdravotných a veterinárnych programov a núdzových opatrení spolufinancovaných z Únie v rámci Programu pre jednotný trh (zložka Potravinový reťazec) a ako znížiť administratívnu záťaž, a to najmä:
- a) zosúladením postupu podávania žiadostí o granty spolufinancované z Únie s ostatnými požiadavkami na podávanie správ;
 - b) v úzkej spolupráci s členskými štátmi kritickým skontrolovaním informácií potrebných pri podávaní žiadostí o granty spolufinancované z Únie s cieľom znížiť úroveň podrobnosti podávaných informácií a lepšie ich zosúladiť s praxou;
 - c) zabezpečením včasného informovania o zmenách v systéme a o možných zmenách v rozpočte;
 - d) zjednodušením postupov v tejto oblasti spolufinancovania z Únie, napríklad zlepšením používateľskej ústretovosti platformy na podávanie žiadostí a vypracovaním úplných a ľahko dostupných usmernení, pričom sa zohľadní, že uvedené postupy sa týkajú priamych grantov členskými štátom na rozdiel od dohôd o grantoch pridelených subjektom, ktoré sa zúčastňujú súťaže.
24. VYZÝVA Európsku komisiu a členské štáty, aby pokračovali v skúmaní účinnejších a cielenejších spôsobov spolupráce medzi členskými štátmi s cieľom zvýšiť efektívnosť opatrení na prevenciu škodcov rastlín a na predchádzanie chorobám zvierat, napríklad vykonávaním spoločných vakcinačných politík v oblasti zdravia zvierat alebo podporou spolupráce v oblasti dohľadu medzi členskými štátmi v oblasti zdravia rastlín, a zvýšiť účinnosť eradikačných opatrení a manažmentu zamedzenia šírenia.
-